Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газета арадуьйла 1923 шера дехь ◆ ШИНАРА, 10 октябрь, 1972 шо. ◆ № 122 (1828). Мах 2 кап.

КПСС ГОРКОМА ПЛЕНУМ

Укх деношка Грозненски городской партийни организаце IX пленум хилар.

«Берriга пачхьалкхан меха пачхьалкхан дешарга бойларах бола КПСС ЦК, СССР Министрий Советан соцам кхочушбарна дахьа городской партийни организацеша тIетоьхна хьажа дехьарех хьажа пленуме доклад бир КПСС Грозненски горкома секретара Н. И. Громова.

Доклад чаккхьачча прениех къамелаш дир КПСС Ленински райкома хьалхарча секретара Г. Ф. Галинова, Грознерча № 57 йолча школа директора Я. Д. Мальсагова, Грознерча гороно заведующе Е. Н. Какишникова, Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкадаьтта чахкдохучу завода парткома секретара В. С. Кравцова, Октябрьски райисполкома председателя Х. Р. Ашиева, ВЛКСМ Грозненски горкома хьалхарча секретара Л. А. Шарапаримова, чурча гIуллакхий Министерства министра заместителя Н. Ф. Буга, кхыбараша.

С. ШАДИЕВ.

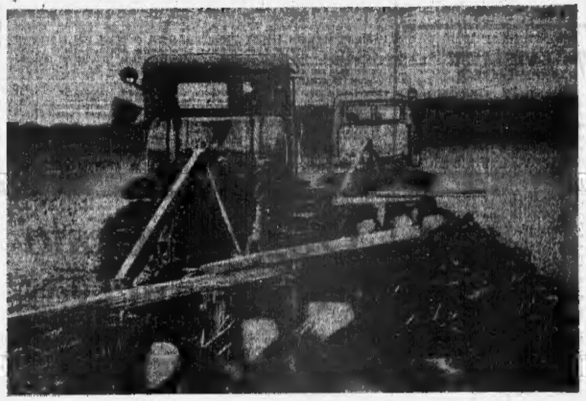

Льатта охьаэа сихдаьа Сунженски района «Заветы Ильича» ихача совхозе. Шоай норма тIехкхочушйоаш къахьег трактористаша Боковгiар Джабраилан Къурейшен. СУРТА ТIА: латта охуш а ядо трактораш. Т. Арчакова сурт.

ЯЛАТА СИЙ А ДЕ, ХЬУРМАТ А ДЕ

МАССЕ А ХIАМАН КОРТА

Дукха ха ьиний цу хана дена, Бекъда, цIенкха а дицлац из.

СихагIа йовза ваьар мара кхи бала а гIулакх а доацаш хIама дуаш вагIар со. Сона ца а хоаш со вуаш хиннавар цIегIарчар. Цергта мальке чIегилг истоле тIа алла а вилийта хьалгIоттаче а реьза воацаш сона бIарахьакхар дак-воаш. Айса цхьа харцахьа хIама даьнга хайра сона.

— ДIаьюха хьама везац, кхой истола тIа IотIакхьама мара, — аьа лаьийр цо.

Кхоачанзиза йиса мальке чIегилг варкхинга чу IочуЙиллар аз.

— Iайха аьта йоахьр а хьагулье!

Дукха ха ялалахьа гермн кьекхача санна цIендир аз истол.

— Хьа дийна а волаш ялатаца миттa «бегаш» ма белахь, кIаьнк, — аьлар цо. Я.Л.А.-Т да кьона из!

Цу хана аз дика кхетадацар дак-воашес дуаацар. Бекъда, тIехьагIа хайра сайна даь хьекар нийса хиниилга.

Фуд хац сона, е эIамига воаш мица «урок» я, е сов кьаьна мальха «мекх» кайнилга да—цу хана дена тIехьоалелац со лаьтта улла мальке чIегилг хьа ца эцаш, дилла моттиг йоацаш ноекъа кул алат доадеш бIаргадайна.

...Цкъа «Алханчуртский» совхозе дар из. Редакце заданегIа дикагIволча комбайнерах яздe вахавер со. Поалаве санна дьекар маль. Тоьал ятта вийзар комбайн гон тIа кхачарга хьежаш. ХIана а дуьаьла ятт сона цу комбайнера сурт: дукха хьацар дуларах туз тIадаьнна баракьаш, дом тIебнжача цун юхьа тIа къегаш хиина бIаргаш царгаш.

Комбайна кIел Iийна IохаЙшар тхо. Пхи-ялх миноr йоаллаша «ашкар» деллар са ноекъоста. Цирарчоа журналист миттa тIазадарах реьза воацаш из сомаенкха дагадехар. Бакьда, из до меганзар сона. Ах сахьат соагIа вагIа хургвар со хьадийна блокнот бе а доалаш.

Тхьовсеш санна цIамзa сомаийнхар комбайнер.

— Бехи ма беккхалахь, кхоалагIа ди да аз шин-юкъ сахьата мара наб ца ю, — аьлар цо. — СихагIа чу ца эце ялат доаре кхерам ба.

Из комбайнер дагавехар сона цкъа автобусаца гаьнара цIавоагIаш. Сона хьалхашка вагIар берашка ши эIамига сатт, студенташ кила а мегаш. Шоаш кIама ювьлла бальча юхайнса ак буханка хIена вц ьина йола лов санна кIай мальк корех арa а кхесса цхьаккла хIама ца хилча санна къамаьл де болабелар уж, юкъ-юкъе бела а белаш...

Уйла йир: фу аргдар-хьогI цу комбайнера а кхача ахаркоша е из кIама бIаргадайча. Кхы Iеце луш кагийча нахал беяк баькхар аз.

БIарга цIацкъам ца тохаш царех цхьанна аьлар:

— «Хьайна цох селла доккха хIама хете Iо а ваьллe хьаьца. Вешта, малаe хьо ве, хьа гIуланх де, тхоак бекк бенкза».

Аз аьнар а сога юха аьнар а хоаш дукха нах бар автобуса чу: къаьна а къона а. Кьоначар-м ца хетеде а мегар аз из санна дуац. Автобуса чу кIеанга бацар ялата хем бейзараш а из мишта кхеду хоараш а.

Бакьда, цхьанна соаго хьалланзар са оагIув.

Цаpиш оалладзалнзар: «Кагийнах, оаш дьар сий доацаш гIулакх дар» (кхыча тайпара нох ала йиш а яц).

Укх шера хаоттама хьалаш кIоагIа аьттув боацаш хиннадале а кхера дезаш хIама дац вай пачхьалкхен низ ба вай мел млечуниша Iалашле. Дуьцар из дац. Дуьцар да ялат во хьийкъадале а яа геттара дика хиннадале а — цун массе а хана, хIарaне — вокхачо а эIамигачо а, сий де, хьурмат де деза кхилга.

Шоай бераш ялата сий де а цун кхоме а мишта IомадерГа укх гайпарча дьаьша коаноша:

Iетта йиллa Iаьржа мальх нийца вел, Ахьмад, — йоах дас ший кIаьнкега...

Щетие моттал мальке чIегилгаца пальто цIенъе от цIа дикза бераш дола нена...

Элеваторе кхаччалца хIинь пар юташ воагIа шофер...

Истола тIа салфеткаш паттеше а малькаца куйгаш цIенду хIама дие баьнначар...

Хапалата а ужс масалаш кхы а доаладе йиш яр. ХIанад из? Цхьанне шоллагIчунга муц доаца дош аьлча бекъапуачуи оагIув лаца нийче ма дий вай, гIад а дакий новкъостал ма доЙ вай тиша ьыш гуддеча бераша...

Ялата кхом ца берашка довггIар дIа кIана елац, шоай беккеа чуъцеча хана, хьетта латташ, е элеваторе дIакхуьаш из доадерашта де доагIар хIане дац? Автобуса корех лоа санна кIай мальк аракхусараша, доахенен хьаккарчаштен мальк ехкерашка, мальках баракъаш цIенду «щетка» вьрашка ала хIама хIама корадагIац-хьогI вайна?

Сона йоазаш цкъе Iаласог я. Атта хиннадац цун вахар: бIаргадайнад дика а во а. ЦIаннха а гурдац шоана цо ялатаца «бегаш» беш, миттa бa цун дезал а.

— Ялатан дезагIа фуд хих паьтта. Массане а корта из ба,—йоах цо.

Цкъа хьешалгIа вахача фусам дас дIаагIача гаьнашка хьажа дегаь беше вьлер со. Аз нийхьеапаше а цIен-де йист хилар:

— Котамашта тессача хIн тIа ког ма лоезалахь!

Вай массане а дика кхетаду тIа газета тIа копатеначa «Керттера рузкъа» яхача статья тIа Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни агронома Г. Куюмджиева яздер:

«Цун — ялата, вай истола тIарча беркета, Дьакан рузкъа шоай велар кетадаь, ялат кхедера беррига низ, хьинар дIалуш кьахьегаш ба кхаш леладераш. Царех ва со а. Ма хозахет тьийкъача ийната IажагIа «форд» бIаргабайча.. Геттара халакет, дог лазадоа мальке водаш, столовешка, кхача моттигашка кхом ца беш йиса дIакхайса узка мальке чIегилгаш, кхьйола ялата продукташ бIаргайча. ХIанза-хьогI из миттаI тиша ьыш, кьаьт, пахаршаш гулъеш, кIаьта ялата кхомбац».

ДукхагIбараште дайна зуьрда гIоревьннача советски писателе М. Шолохова «Сога юаль» яхача дуцарах оттадаь из цIи йола кинофильм. Цига я укх тайпара моттиг. Молаш-дуаш багIеча бизабарстача фашисташе кемадагаре воалла эрсий салта А. Соколов кIайке чувех. Цун даьвлех цаьбаьнача фашисташ, «совйIатта» мальке булка елар А. Соколовна. Дагадоагiий шоана, барена хьачувоаллаше а ший са саьна аташ йола мальке булка моцала кIалбисача ший новкъостошка дIа а кхоадаь гIоарел. Дайна из Iе миштa вежар, цул тIехьагIа из мальк массанена а екъаш вальлачун кулгашка хьежаш цар доагаш хиина бIаргаш?

Тахан а дукха а вай дуньен тIа вноалца хьалхье мальк-сискал йоаца моттигаш.

Из дагадеача кхы а дукхагIа хьурмат де дезар вайгарча беркате, доккхал де дезар из хала эама вай мехка кхы юзайоагIаргйоацаш дIаллараx.

...Ше дар истоле тIа латте а мальке-сискал еце шу хилиц цоь. Массе а хIаман корта из ба. Цунга хьанийе сий де а деза цун!

М. ХАМХОЕВ.

ВIАШИ ГIОЙЛЕ ЙОЛЧА ЛАРДА ТIА

Дукха ха йоацаш Москве кхаьчаш кхаьь Ирака Кьалбасейн Румейлера ягара хьалхов кьамаш мехкадаьтта промысел дIахоаш шеръяра хьекъехьарча советско-иракски соглашенена. Соглашене тIа оттадаьд шера довккха мехкадаьтта 40—50 миллион тоннага дIакхдоачалелга.

— Промысло яздaд мехкадаьтта тертда цун кхоалагIа вогIа болх бе йолаялийтарна, — хоам бир СССР Министрий Совета ирахьарча экономически бувзамашта йолча Пачхьалкхен комитета председатела заместителя И. А. Кузева ТАСС корреспондентана къамаьл деча хана.

Ирака къаман ягара хьалхара мехкадаьтта промысел хьалоо пул тIехьагIа дукха ха ялалехьа «Ирак петролеум компанена» национализаци яоон белгаллаькхар цо хIаздаькхад Ирака Iалама рузкъех пайда эцара кхача мехкий капитало эу доад.

Советски Союзан Иракан юкъе цхьана леладу экономически техническа гIулакхаш дегIадахкар хьаькоккаш йолча дукхахьа масалех цаI мара дац из. Деррига а СССР-о Ирака даь а ду а новкъостала 70 объекташ хьалъяр из. 30 хIамзале а болх бе йолаялийтаЙ. Толаме а шоай бизача низеца а болх беш я Советски Союза новкъосталца хьалъяь город Кутера кIадаш ду комбината пазата хIамаш ю фабрикеш. Багдадера хIамаш тега фабрика, электротехнически завод.

СССР-он Сирен цхьана хьалбаь боккхагIбола гIирс — Табка яхача поселкана юххера Евфрат яхача хи тIара гидроэнергетически комплекс. Льаттанця дакча. бетонни, кхача балхашка эиллача дукха хIама эIамагIа яц из лаккхача Асуански плотинал.

Сирена, дегIабена юрта боахам болаш болча мехка, боккхача лоархIаме я дукха ха йоацаш СССР-а новкъосталца Хомсе хьалъяь азотни удобрений завод. Из — республика химически промышленноста дуккхьа ш х а р а ь р. Проектни низага дIакхаьчача гIехьагIа шера 100 эзар соагIа тонн азотни удобренеш воадацаргья заводо, тIамxa цо бизза кхочем бергба юрта боахама а эггара хьалха бовнбена я.

Ший льаттан чепаш пейдамеча озхкалашца мел АIлажий а ца хоаш дукха тераш дIаахийтал сирийски халхъо. Советски специалисташа хьинаре дакъа а доаца мехкадаьтта, фосфоригаш, кхерам тух доалла йоккий моттигаш лехай. аьшка оудаш, хром, маргацен асбест, йоалла моттигаш бедальаЙ. ХIанзле а промышленноста карaевзае йолаеча дIакхаьча я мехкадаьтта, фосфоригаш, кхеран тух доалла моттигаш.

Советски Союзо хьалхагIа а хIана а лоархIаме дакъа доад Iарбий Республика Египта къаман экономика чIоагIъеча. Шера йоазаш я пхьена леладеча советско-египетски гIулакхий керттера объекташ белгтала аьча. Асуански гидроэнергетически комплекс. ХIана тераш тIабахийтаб Египте меттел. еррига африкански континенте а йоккхагIйолча Хелуански металлургически комбината. 1973 шу долалуча юххье болх бе йолаяла езаш я цун хьалхара аргIа. Шера 1,5 миллион тонн болат арахеда из хургба цун.

Вай йоккхагIйолча торгови партнерех цаI а хиина дIаьттай Египет. Прокатан керда хьаьча кхыча продукцин нийсса СССР-а гIа-тIа дукхагIа ловттабу цо боамбу, хьийза боамбе тай, массаза, а ше экспорте кхухьийта кхидола товараш.

Советски Союза новкъосталца кадраш кийчъяр — Iарбий мехкашца вай цхьена леладеча гIуллакхий керттерча лостамех цаI. Советски Союза новкъосталца предприятеш хьалъечеш болх бе йолайолийтачеш хана Iалаьмате дукха специалисташ кийчбаьб. Алкха Асуане советски инженераша кулгад а деш квалификаци Iомаьнь 20 эзар гаогарча египтянко.

Iарбий Малхбоален мехкашка къахьегаш я, аьлар И. А. Кузева шиъ къамаьл чакхдоалаш, советски специалистий йоккха коллектив. Советски нахьа автоританена лакхъенай дика знанеш йоккха практически опыти бахьан болаш лакхъенна а ца Iеш. Везам тIаоз доттагIашта новкъостал де уж массаза а кийча хилара шоашта йола гIойле ца лехаш уж къахьо.

ИНСТРУКТИВНИ СОВЕЩАНИ

КПСС Урус-Мартана райкомо юххьанцарча партийни организаце секретарий инструктивни совещани йир. Цига дийцар юххьанцарча парторганизацешка хIана дIайолалуш ятта отчетно-харжама партийни собранеш кийчьяраха уж чакхъяхараха, ткъа кургдоча партдокументаш хувцадега кийчо яраха.

Гулбеннaраьшта хьалхашка цу денах аьна къамаьл дир КПСС Урус-Мартана райкома организационно-партийни балха отдела заведующе А. Э. Пальчана.

Цул тIехьагIа юххьанцарча партийни организацей секретарена партийни балха опыт дIа-хьа ийцар.

С. БЕРДОВ.

ПАРТГРУПОРГИЙ СЕМИНАР

Заводски района юххьанцарча парторганизацешка партийни группий отчетно-харжама партийни собранеш чакхъяьлай. Кхыла торжана партгрупоргашта хьехIа семинар йир укх деношка КПСС Заводской райкомо. Цига кьовсача партгрупоргашта дийцар партийни балха моттерча денах льаьа.

Гулбеннарий тхьхаш тIаораш дийцар партдокументий хувцадга кийчо ярах райкома хьалхарча секретаро Н. Ф. Осипенкос.

Москве хиина торжествени собрани

Традиционни цIайне — юрта боахама болхлой Еррагсоазан дена хетаь яр 6 октябре Москве хиина торжествени собрани. ДикагIчарех дакагIбараш — мехка яллараьха йолча республикашкара столице баьдка кхаьг леладераш, хьийбаш леладераш, механизатораш, мелиораторааш, заготовиталаш «Россия» яхача гостинице Пачхьалкхен концертни зале гулбелар.

Собрани президиуме — КПСС ЦК Политбюро членаш, КПСС ЦК секретарь Ф. Д. Кулаков, СССР Министрий Совета председателa хьалхара заместитель Д. С. Полянский, КПСС ЦК, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета белхтохлане болхлой, юрта боахаме хьалхадаттараш.

Торжествени собрани хьайийлаяр КПСС МК секретара В. Н. Конотопа.

Укх шерара цIей — хьалхара докладчика — СССР юрта боахама министра В. В. Мацкевича, — бегаллдоал СССР хьана 50 шу дуаш гергакхьачча хиве де дехаш хиларца. Укх шера хаоттама хьалаш хала хиннадоллашехьа а мехкарча колхозашна совхозашна долаьг хIама ду кхебаь хьалхьаш ялкен ца бахбеши чуцена. ХIаттабара.

В. В. Мацкевича бегаллдоалкхар, укх шарагa хьежача Российски Федераце, Казахстана районашен боазаманшен дика хьураькъам кхебаь хилар. КъайсттагIа гIагIа дог гIоздоаккхаш да мелха маляйбоалехьарча районашка яльа толамаш. Ялатий лакха хьуракъам кхебаьб Алтайски крaя, Новосибирски, Омски, Томски, облaстий кхаш лелаегаш. Казахстане.

Балхаш сихденнад боамбе буечa республикашкa. Укхаза деррига низаш тIадохийт ца бойташ боамбе чуенара, тIаьйца доккхий цекхараш толамe кхоачашеве.

Хьувкъаш бахьаш долаш доаттабу къовсам дIахо бода. Хьинаре кьахьегаш вакхьаболх юрташкара кхьахьегамхой шоай цIейна.

Собрание дакъа доахаренa мосрашаь письмо дезьейтар КПСС Центральни Комитетага.

(ТАСС корр.).

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕРЧА КИНОФИКАЦЕ УПРАВЛЕНЕХ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА КИНОФИКАЦИ УПРАВЛЕНИ ЯРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

«Автономни республикий Министрий Советашкарча кинофикаце управленеех автономни республикий Министрий Советий кинофикаце управленеш ярах» долча 1972 шера 29 сентябрерчa РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума Указата хьежжа Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советерча кинофикаце управленех Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета кинофикаци управлени е.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **К. ОЗДОЕВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

гор. Грозный.
1972 шера 6 октябрь.

ЮВ. И. С. ПОДНЕБЕННЫЙ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА КИНОФИКАЦЕ УПРАВЛЕНЕ НАЧАЛЬНИКАЛЛА ХЬОЖАВАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиумо сацам бу:

юв. Поднебенный Иван Стефанович Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета кинофикаце управлене начальникалла хьожаве.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **К. ОЗДОЕВ.**

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

гор. Грозный.
1972 шера 6 октябрь.

АЙДЕ КЪАХЬЕГАМА ХЬИНАР

РЕСПУБЛИКА ПРОМЫШЛЕННОСТО 1972 ШЕРА ИИС БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯРАХ ЙОЛЧА ИТОГИХ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СТАТУПРАВЛЕНЕ ХОАМ

Республика бIарча хьийцача 1972 шера 9 бетта плана промышленни продукцена реализаци яра бараме 98,2 процент кхоачашъяй. 1971 шера цу хана нийсие ча 1,2 процент дукхагIа совнай продукци.

Промышленноста къамаьл-тIедоагIача доадаьна хьаьь продукци 1971 шера ийс беттана нийсие укх бораме дукхагIа хиннай:

Электроэнергетика	7,1 процент
Мехкадаьтта чахкдоаха промышленность	3,7 »
Химически мехкадаьтта химически промышленность	5,4 »
Машиностроени металлообработки	9,8 »
Хьуна хьу чакхйоахе промышленность	7,2 »
ГIишлой материалий промышленность	5,3 »

Предприятеша продукцена реализаци яра плана мел кхоачашъяй а продукци хьаьра тоннаш мел нахьаний а хьалхьйа укх денашка:

«Грознефть» объединени	93	98
«Грознефтехимзаводы» объединени	100,0	104
Вознесенски газ чакхйоахе завод	98	107
«Красный молот» завод	102	104
«Электроприбор» завод	101	110
«Пищемаш» завод	102	109
Г. Ахриева цIерагIбола «Электроинструмент» завод	103,6	119
«Трансмаш» завод	90	108
Гудермесски медицински инструментий завод	101	103
Электромеханически завод	104	10[illegible]
Грозненски ремонтно-механически завод	103	[illegible]
«Автоспецоборудование» опытно-экспериментальни завод	97	[illegible]
Металлотара завод	9[illegible]	[illegible]
«Грозэнерго» районий энергетически управлени	102	107
«Терек» яха мебельни хьу чакхйоахе фабрика	9[illegible]	[illegible]
Ермоловски ДОК	9[illegible]	[illegible]
Алтоновски завод	10[illegible]	[illegible]
Грозненски вышкостроени конструкций завод	9[illegible]	[illegible]
ЦIенойтта уттаргий йоаллий панелий а Аргунски завод	9[illegible]	109
ГIишлой материалий гIишлой индустрий Аргунски комбинат	9[illegible]	[illegible]
Назранера трикотажни фабрика	9[illegible]	[illegible]
ХIонаш тега производствени объединени	10[illegible]	[illegible]
Кога гIирсий фабрика	9[illegible]	[illegible]
«Консервмолокопром» производственно-совхозни объединени	9[illegible]	[illegible]
«Грозвино» объединени	101	[illegible]
Дулха комбинат	102	[illegible]
Нохч-ГIалгIай сурсий промышленносте объединени	98,3	[illegible]
Нохч-ГIалгIай ялата продуктий промышленностени управлени	9[illegible]	[illegible]
ГIишлой материалий промышленносте управлени	9[illegible]	107
Республика кхечан промышленносте министерство	102	105
Моттигера промышленноста министерство	100,1	104
Ногерча хIамай промышленносте управлени	103	112
Хьуй боахама управлени	103	108,0

1972 шера ийс бетта плана кхоачашъяьнц мехкадаьттен газе аьккхара, мехкадаьтта аппаратура, тракторий прицепаш, мебель, кIир, кирпичаш, вIашагIйоазха аьшкабетонни конструкцеш доакъоаш. кузьмичаь дуьладу пазата баракъаш, тайга яь хIамаш, кога гIирс, консерваш хьаьра.

Промышленни продукци керттерча тайпаш мел хьадаьд кхоачашъяй укх денашка:

Мехкадаьтта — эзар тонн	15241	9[illegible]
Газ—млн. куб. метр	3853	9[illegible]
Электроэнерги—млн. кват. сахьат	2642	112
Болат — эзар тонн	20,2	102
Мехкадаьтта аппаратура — эзараш тоннаш	13,1	1[illegible]
Насосаш	621	[illegible]
Хица гIоанаш доладу агрегаташ	79	121
Сиэменаш карагвзеш цемент дьоаха агрегаташ	387	[illegible]
Тракторий прицепаш — эзараш	7,0	107
Трансформаторий подстанцеш	1183	117
Электрографически машенаш	1170	114
Электроинструмент — эзараш	172	110
Эшача дIайохийта хьу (колхозаша кийчъяр йоацаш) — эзараш куб. м.	38,9	[illegible]
Керхаш чакхъьяккха хьу (колхозаша чакхъьяккхар йоацаш) — эзараш куб. метр.	48,8	[illegible]
Дахчан гаиий Iоахъаш — эзараш куб. м.	20,0	77
Шарьяь фанера — эзараш кв. м.	5801	104
ВIашагIйоазха аьшкабетонни конструкцеш доакъоаш — эзараш куб. м.	17[illegible]	[illegible]
ГIирсашка йода етта кирпичаш (колхозаша ер йоацаш) — млн.	117	9[illegible]
КIир — эзараш тоннаш	30,1	147
Гипс (алебастр) — эзар тонн	7,7	104
Тайга яь хIамаш — млн. сом	26,9	93
Чухьнахьа дувладу пазата баракъаш — эзар	1302	89
ТIехьнахьа дувхаду пазата баракъаш — эзар	76,7	171
Телата кога гIирс — эзар вар	632	90
Дулх (промышленни хьисапе даьккха) — эзар тонн	13,6	1[illegible]
Марша хьесапера хIамаш — эзараш тоннаш	4,0	[illegible]
Пачхьалкхен ресурсашкара белан даьтта — тоннаш	4[illegible]	[illegible]
Пачхьалкхен ресурсашкара гаьнар даьтта — эзараш тоннаш	3,1	1[illegible]
ЦIенача шурех а продукци шура дoарагIар — эзараш тоннаш	28,5	10[illegible]
Хьаькаш, налхаш — тоннаш	9[illegible]	9[illegible]
Кондитерски хIамаш — тоннаш	2[illegible]	10[illegible]
Мальха мальха булкий дьаьсара хIамаш — эзараш тоннаш	66,4	1[illegible]
Макаронни хIамаш — тоннаш	2[illegible]	112
Консерваш — млн. усл. банка	68,9	9[illegible]
Комсий чхьагIар — эзар дкл.	1033	112
Йий — эзар дкл.	765	9[illegible]
Металлически пхьегIаш — тоннаш	178	111
Металлически меггеш — эзараш	16,5	9[illegible]
Шаракоаш ваторучваш — млн.	7,0	9[illegible]
Мебель — млн. сомаш	20,1	12[illegible]
Бытовой хиче товараш — млн. сомаш	3,5	144

Республика бIарча хьийцача промышленносте къахьегама оазарле лакхъяра плана 99,1 процент кхоачашъяьй. 1971 шера ийс беттаца нийсйича къахьегама оасарле 1,7 процент лакхъенай, цу даькъе «Грознефтехимзаводы» объединене предприятешка — 8 процент, «Электроприбор» заводе — 12 процент, «Пищемаш» заводе — 10 процент, электромеханически заводе — 11 процент, «Терек» яхача мебельни хьу чакхйоахача фабрике — 20 процент.

Укх шера ийс бетта сахька цу хайна хиннача нийсйича къахьегама оасарле лоьхьайтар 42 предприятес.

Дукхача предприятешка продукци хьаьрга дIабода мах бобаьб.

1972 шера берхI бетта продукци хьаьрга бода мах бехьабалийтаб «Грознефть», «Грознефтехимзаводы» яхача объединеней предприятеша, Вознесенски газ чакхйоахача заводо, «Красный молот», «Трансмаш», «Электроинструмент», «Пищемаш» заводаша, Гудермесски медицински инструментий заводо, Ермоловски ДОК-о, Грозненски вышкостроении конструкций завод, Аргунски гIишлой материалий гIишлой индустрий комбинат, Назранера трикотажни фабрика, алтоновски заводо, кхыйар.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР СТАТИСТИЧЕСКИ УПРАВЛЕНИ.

ПАРТИЙНИ ДАХАР

ЖОП ТЕЛА ДЕЗАРАШ КОММУНИСТАШ БА

[illegible] № 22 йолча Грозненски [illegible] хьахьнарчу партийни организацин отчетно-хоржаний партийни собрани. 17 [illegible] хьехархо [illegible] коммунист.

Доклад [illegible] партийни организацин секретарь Г. Н. Аверьянова [illegible] коллектива болх тобабара кхиамашца [illegible] дешархой [illegible]. Из тIулгийн [illegible] кертера лерйIаш [illegible]. Собрани [illegible] хьовсийначу кхочушбойтаран [illegible] ду далар.

Партийни организаци [illegible] шозза хиънчинарвы партийни [illegible] е, дешархой теоретически хьекъал а цар шуьй производстве практика [illegible] хургйолу тайпара чакхьеладо а дешаш хиллачу дуьцани. Собрание [illegible] тайпара [illegible], уьш кхочушдара доаттаби тIехьожам медаш делабаьб. Из бахьан доллаш [illegible] хьехархочо, производстве хьехархочо мастерашна лакха разряд болх кьоха сегнаш [illegible] кхочушболаш [illegible]. Из шай болх [illegible] тIулгах [illegible] партийни организация.

Прениш [illegible] дешнаш коммунисто М. Г. Давлетгиреевс хьало дешархойна [illegible] болх [illegible] доагIе хурдаш. Дахарь сена Уставе аIадехараш шоаш кхочушдарах коммунисташна собранешка отчеташ тела тIхала дагарь.

— Вайна хьаьнна ма дай, — [illegible] дIала, — собранешка шийна тIадилларча гIулакхах лаьца цхьон хьуьй отчетан кхьа [illegible] на денлага. [illegible] болх [illegible] партийни организаци профсоюзийн комсомольски организацей болх [illegible] дIала, цар денал [illegible]. Из ю дахь деларе дочкха гIо хургдар партийни организацешка. Из [illegible] уьй масалш ухь [illegible] [illegible] практически болх [illegible] ВЛКСМ членалда хьайина дога, хIаьта а цу группи комсомольски организацил дIашагIеллара.

Укхаза хьехаш [illegible] лоьцаран сийна [illegible] культура дина [illegible] социалистически [illegible].

[illegible] дешарехь дисциплина дIоагIьара, [illegible] бахьала, цара [illegible] мотти иц. Наг-нагахьа мара хьокхад хино а, спортивни болх [illegible] тIехьбакхара [illegible]. ХIаьта цара хоаш-м хила [illegible] цу [illegible] тIаламате дукха долга.

Коммунисташа Н. И. Кошелева, Н. [illegible] С. В. [illegible] болгаш мадаккхара хIана партийни организаци шай болх хадданза коммунистий хьинари денали ацдаре тIебелаьбе боа, коллективе аьзийна дувзадения кертера дешнаш дина шоай [illegible] [illegible].

П[illegible] [illegible] хьаха [illegible] [illegible] пишта долга. ТIахьа мара ала [illegible] хургьйц цар шоай [illegible] лоархIам лакха доаттабу, аьна.

Иштта, тесса [illegible] партийни организацин болх бола кьона дешархой, дикагIбола хьехархой, комсомольски [illegible] лаьца кийчбара гIулакх а.

Белла [illegible] кхочушдоаргдоле гIулакх [illegible] тIадиллар собрание хоржача бюрона. Цун секретарьлла хоржар шаа а Г. Н. Аверьянов.

А. РЫТЬКОВ,
КПСС Грозненски районна организацин инструктор.

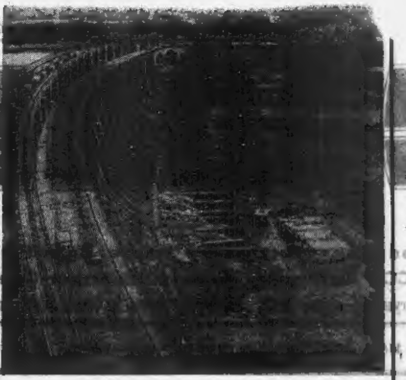

ЗАПОРОЖСКИ ОБЛАСТЬ. В. И. Ленина цIерагIча Днепровски гидроэлектростанцига 40 шу дуь. Эттара хьалхара промышленни ток станцо 1932 шера еллар. 40 шера [illegible] бола 60 миллиард киловатт-сахьат [illegible]. Станцина [illegible] автоматизаци [illegible] агрегатнегта сисагIа гIулакх [illegible] сог шера [illegible].

Дуккъахьдаьннача [illegible] станцо хьалхало [illegible] Даьхен [illegible] [illegible] бола [illegible] [illegible] ХIара Днепрогэс [illegible] — Днепрогэс-2 [illegible] а. Ерригсоюзни ударни комсомольски гIишлой тIа кхьехьгаш да Днепра тIехьа ленински гидроэлектростанцо хьалхача дешнай [illegible] бераш, бокъй [illegible].

[illegible] цIаллагIа сегIа бола дешача Днепрогэса [illegible] 1,5 миллион киловатт [illegible].

СУРТА [illegible] Днепровски [illegible].

А. КРАСОВСКИ сурт.
ТАСС фотохроника.

КОМСАШ ЛЕЛАЕРИЙ СОВЕЩАНИ

[illegible] комсаш лелаерий совещани хилар. [illegible] Наурски, [illegible] районий [illegible] совхозий [illegible] [illegible] болх.

ЧIоагIа пайдане доклад бир [illegible] комсаш лелаерех чхьагIар дешахарех Ерригсоюзни IилманIтохкама институте вокхдагIолча Iилман болхлочо, юртбоахама Iилмай кандидата Ш. Н. Расаьйова. Комсаш гIаьлан дегIайоагIаве хана механизированни хьаьнаш [illegible] тIехьлаха деза хьагойтар Iилманашца [illegible] Кьоастта тоахам [illegible] тIулгехна.

Республика бригадашца комсий [illegible] органически удобренеш [illegible] Нохч-ГIалгIай юртбоахама опытни [illegible] отделан заведующий А. К. [illegible].

Цул тIеххьагIа хьамалаш дир укхаза [illegible] Ю. Е. Михайлова, «Грозненско» объединение [illegible] А. А. [illegible], «Победа» совхоза директора А. Л. [illegible], «Наурски» совхоза [illegible] А. И. [illegible] кхечар.

Массаш [illegible] совещани [illegible] чIагIа пайдане бола бигалдаьдар.

ЮРТИЙ СИБАТ ХУВЦАЛУ

Советски паччахьалкхен Нохч-ГIалгIайчен автономин хьаьдь 60 шу дуззаь кийчешдита кагьйолаш Шелковской района Ново-Щедринская юрта Совето дукха дакъ шоай юрташка керда культура [illegible] [illegible].

[illegible] Ерошкина, секретарь [illegible] Ново-Щедринская, Старо-Щедринская [illegible] [illegible] «Коммунизм» колхоза [illegible] Цу колхоза [illegible].

Укх тIехьара шера шера колхоза Старо-Щедринская станица 200 мотти бола керда хьаьлбай, хIаьта Ново-Щедринская школаш теплофикаци [illegible] ну шин станице керда культура ЦIан цлуб хьаьлеттай, [illegible] 30 бола лаьохIа комбинат, тама. ХIанз колхозо хьаьнеш етт столовай гостиница, хIаьта Привольной хутора [illegible].

Юрта Совета исполкоми колхоза правления [illegible] [illegible] [illegible] юртана шIагош да гIортаца [illegible] [illegible] Укх шера [illegible] [illegible] [illegible]. Наьхьаш толдара а йоагIаш [illegible] [illegible] 12 [illegible] бигала [illegible] [illegible] 3,5 [illegible] [illegible] юрта Совета депутатий [illegible] председатель В. Г. Табецкий, бригадир А. К. Деревянко, [illegible] Стефаненко, Шевелёва, кхыбараш.

А. ИСАЕВ,
республика Министрий Совета организацин инструктор.

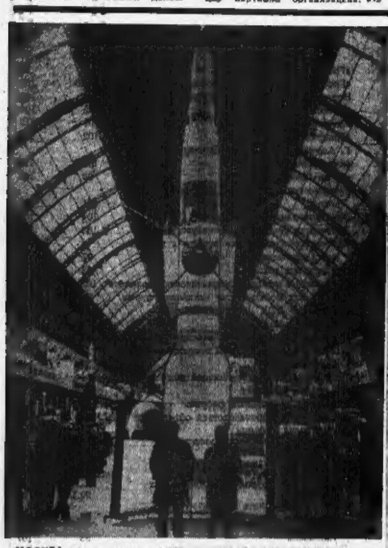

МОСКВА. 15 шу хьалха — 1957 шера 4 октябрь СССР-о дуьне тIа эттара хьалха космоса аьрдаш хьаьхийтаь Лаьттая искусственни спутник эхийтар. Укх денашка дукха наьх хул СССР ВДНХ «Космос» яхача павильонa.

СУРТА ТIА: «Космос» яхача павильона.

Юкъе 1957 шера 4 октябре эхийта дуьне тIа эттара хьалхара Лаьттая искусственни спутник.

В. МАСТЮКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГIА

18 сентябре араделлачa «Сердало» газета тIа цаттаха ер «Ла [illegible] гIулкхаш» яха ройд. Из тIа дувцар горад Грознорча [illegible] магазина [illegible] [illegible].

[illegible] кхе а дезаш столовай, ресторанийи кафеш трестa, Грозненски горпищеторга [illegible] цIагагIа дIахьайтаьд [illegible] материал.

Цу хьаьхочу доакхча укх тайпара жоп дейтад столовай, рестораний кафеш треста директора доккхараш ваьчанача А. [illegible] Грозненски горпищеторга директора В. [illegible]:

[illegible] тIа дувцар [illegible] [illegible] вахIагIа хIана [illegible] «Кавказ» ресторана № 1 йолча павильона буфетчица Т. [illegible] ухьи бетта шин болха дакхаьй. № 5 йолча столова 14-ча павильона продавщица З. [illegible] № 3 йолча [illegible] [illegible].

№ 84 йолча тина [illegible] заведующий М. [illegible] сентябрь беттерча да [illegible]. № 60 йолча тина продавщица М. Бетукаеван [illegible] А. Мукадинова [illegible] беттара [illegible] гIалла тахача [illegible].

Цу тайпана гIулакхаш ихьа цар шоаш [illegible] балха [illegible] дIахайтад дарна.

МАШИННАЬКЪАХОЙ ТОЛАМАШ

СССР-а Нохч-ГIалгIайчен автономин хьаьдь 60 шу дизара цIейца сийлонца какъебахара шоай шинар совдальнха къахьегараш ба Грозненски локомотивни депо рационализатораш.

Производственни процессаш эрсайхара тIехьа къахьегаш бIаь совгIа сог ва. Укх шера 130 рационализаторски предложени еннай, царех хIинзале 92 предложени производстве юкъейлаьй.

ЧIоагIа пайдане гIулакх да депо новатора Савицкий Борисе моргадь моторно-осевой подшипник корпуса натяга-зазор ustlарга. Коммуниста Зубов Адольфа предложени ялараж производстве юкъейоалаь пайда эхаш а тепловоза двигатела вала якора тIа дIакхъ йоллаш шестерня дIатIаьхаа зазнат. Из болх бечча чIоагIагIа аьттув болаш а кхераме а я, цул совгIа дIахода ахча кходу ио гIулакхо.

Творчески къахьегаш хьабоагIа укхаза Серобабин Евгений, Хаджимурадов Магомед, Германова Валентина, кхыбараш.

Депо береда рационализаторски бола технически совето лелабу. Цу юкъе вола 15 инженер, техник, производстве хьалха латташ.

Шоай дезар дрдеш технически совета. ДикагIбола рационализаторий еннад ц[illegible].

Производствера бола аттача боаккхаш дIадехар кIезигдеш 1972 шера ялан хаьва дьалха кхоачашъяра бержга терках тIабакхийта къахьег депо рационализатораш.

* * *

Укх юбилейни шера порядке тIех деза мукьаш дIакхахьоаш дизельни доагор кходараш тIехьа шерра социалистически ях бoархаь бола беш а Грозненски локомотивни бригадай коллективаш.

Депо къахьегама совгIатий фонде дIаязьбий нормал совгIа дозал долла дукха мукх кхукьача поездашна дIайнхьа 700 совгIа тонн, кхеаьча дизельни доагорца ирхь бIь 300 совгIа поезд.

Укх деношка рейсера шIаьрнаш тепловоза лелаю Шопков Григорий. Цун локомотивни бригада Грознера Артезиане дIайхьгай нормал совгIа 1121 тонн мукь бола состав, иштта ера состав графиках отттальча хана цIа а кхоачаьй. Цу маршрутах нормал совгIа 1036 тонн мукь дIа-хьа бихьай Котов Анатоле бригада а.

Иштта нормал совгIа укх сентябрьски деношка мукь дIахьаьаш я тепловозий машинистий Сплин Владимира, Цесар Ивана, Колпаков Петра, Дудаутов Султана бригадаш.

ШIайна сийна лоржача социалистически ях хьалхара мотта лоьхаш машиниста-инструктора Сальный Владимир нейте литтача колоннас. Цуна кхара цера тела вакхол, хьалхара ялан преми еннай.

Дизельни доагор кходара депо реконструкци ба тепловозий машинисташ Квитов Василий, Ильязов Ильдус, Мальцахов Виктор.

Г. АНОХОВ.

Орден лелаю гIишлошъер

В [illegible] [illegible] Паьтlамат хIана [illegible] гIишлошъер [illegible] «Грозтеплострой» тресте.

[illegible] Паьтlамат Казахстане. Хана а [illegible] [illegible] дешаьжа бахка гоаза даь, [illegible] [illegible] дийна [illegible] [illegible] Мостоева.

[illegible] Паьтlамат [illegible] [illegible] [illegible].

ХIанза цуна хоаза денаш ийса, шаьра хьаьа, нормаш тIехьакхечийсра, бакъда [illegible] мешо, [illegible] шахьбена [illegible]. Иов хила бала са вохIа а вохIа мела бахар [illegible] моттигаш [illegible]. Цу тайпана шийтара гIалат даьла еха, цIйеле хьоаьне Паьтlамат. Новостройкашка хатта эхь дагар. ХIаьта цар: «ХIама деддеш доагIацийн [illegible] дахкадеш тхо а, [illegible] йеш [illegible] хьоа беза.

Иштта къаьхайолча [illegible] нийслой а юха тIехьаьха [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Паьтlамате хьуна [illegible] гIишлошъер [illegible] Паьтlамат.

Ш ЕРАГАРА [illegible] бола бегаж [illegible] Паьтlамата кулгаду [illegible] [illegible] Паьтlамат [illegible] Паьтlамат [illegible] [illegible] Мостоева [illegible] бригада [illegible] [illegible] ГIишлочо. Шо [illegible] депутат. [illegible] Паьтlамат.

[illegible] СССР-а Нохч-ГIалгIайчен автономии 50 шу дизара [illegible] [illegible] моттиг а [illegible] Мостоевей бригада [illegible] ПМК-а [illegible] [illegible].

Х. АБУЯЗИДОВ.

СССР ХЬАЯЬ 50 ШУ ДИЗАРГА

ДОШО КХО БОС

Абид САДЫКОВ,
СССР IИЛМАЙ АКАДЕМЕ ЧЛЕН-КОРРЕСПОНДЕНТ,
УЗБЕКСКИ СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА IИЛМАЙ АКАДЕМЕ ПРЕЗИДЕНТ

Т ХА РЕСПУБЛИКА Iилматохкама, йиште, дуккхача кхычарна а сийна, къахьегаш болгалдоалдаш дезак да Советски Социалистически Республикай Союз хьаль шоэтхъе итт шу дизар. хIана аьлча из, ма дарра дийцача, Iалман Узбекистан хиъаьйна ди да, ухьаш хана йолаш — дешо цу хоаш хинчача вочуахьа колоне Iалмаш культуре [illegible] тоьлаш йолаклер да.

Оаха, такаш дехача йоахало, Арди Iилмаша цу бода тхоай кикъше доаре аьтта кьесачера дIабоалийтаб, гаьнна хьалха хIабахачи тха дай — Бируни, Улугбек, Аль Хорезми, Абу Али Ибн Сина, Навои, сина бераш — сей бIаьш шеравь йоаду, деце а.

1917 шера Октябрьски социалистически революци хьаьлехьа [illegible] а ламажа дешара [illegible] хиннаш Узбекистане.

Социализма лакаш дахьдар [illegible] а шовзадле иттни шу [illegible] цIомур а деррагхьаш хедийчэ дойкарашка цIанш [illegible] [illegible] [illegible] Коммунистически парте хьахьъеллица [illegible] [illegible] дуьнене [illegible] [illegible] тIа бахика.

ТIахан Узбекистане [illegible] Iилмай Академенна гуьнагIа [illegible] [illegible] [illegible].

хIама колуш йолла биофизически приборашца кечачалца йолд кердагIча оборудованица кийчахь 32 токнама укреплени. Меска боахана юкъе республика лаьца дакъа дIала а тобал даьккха да. ХIаьта 1975 шерале республика промышленни продукци 1970 шерацца [illegible] хIана [illegible] дукхагIе хира. Институташца болх беш ба 1500 Iилмай доктор кандидаташ, царех [illegible] совгIа бераш узбекаш, каракалпакаш, таджикаш, моттиге лаьцна кхача къамий нахаш да. Балгалхочо хIана да, шаьна цкъа дукхе кадлах — [illegible] дIала.

Кхета да. Узбекистанера Iилман толаман цкай географически климатически башхалошца шарда шоай специфика йолаш хилар. ХIанзале къахьга белгалдьинад оаха тхоа [illegible] тIадаьнадеш бала республиканa Iалман профессорий кертара лоатташ.

Тхоащ дола Iилмай Академе, шаьна хаьнь болхаш доагIабоалабара тха шера [illegible] Закарата а кIаьта иштта республика социально-экономически доагIара перспективаш а хьешка оаха болгалдьинай эттара хьахдарча доагIаш Iилман [illegible] гIеаздащ, бола хертарда [illegible].

Ма ц. [illegible], бокьб лаалбара гIулакх ярдIаделладарна дувзаденна дола масса тайпара декхараш [illegible] йола ерта [illegible]. Узбекистана а а а. хуьг а я «хIай доагна» — бозьб бозахка [illegible] кертара бола, Советски Союзе хьаьча сорлагча бозьбе кIаьд хIаьнех 70 процент араш тха кхашка кхебаьча бозьбех хьаьь я. Бозьби дукхагIа бакхар [illegible] кхьахулашлашка [illegible] [illegible] [illegible] дIана [illegible] [illegible].

[illegible] агротехнически доазонел [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Б [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

тайпаш. Вихто хIара шера Узбекистана кхашкара 400—500 тонн бозьб бокьб, е ва бахьан долаш хьа ца деш 1,5 миллиард метр дIадеш ерс. Бинте дукхаш бозьб [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

хьача, хIанзалца химиресе пайдеертIен кIезига тойкичертIен бола дефолиант бутавалистасе.

Мехкарча дуккхача химически удобрени хьеша заводаша ярдIай аммонизированни суперфосфат. Из хьаьое технологи узбекистани Iилмахоша ч [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] КПСС XXIV [illegible] СССР [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

IИЛМА-ТОХКАМА бокъий [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] Узбекистане [illegible] СССР [illegible] Академи [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] Узбекистан [illegible] [illegible].

ЗАГВЕН.

ӀАН ЛЕРТТӀА КИЙЧО Е

Ножай - Юрта [illegible] бовхама кертерчарех цхьа дакъа да хьайбаш леладар. Царна кхоа- [illegible] тайп-тайпана [illegible] Ӏалашдар, [illegible] чуьнар санна сагатех бехктоккхаме болх ба. Цудуьхьа из боккхача доьрхӀа- ме гӀулахх [illegible] чаьндеета [illegible] дела. Хьанна хаьа доьгӀьара [illegible] хьайбай бовхам дегӀабоалдбара меда болга.

Ӏаламо духьалгӀьяьа боккхий хе- донаш [illegible] а еш хьайбашта тохьам хиллал тайп-тайпара доагӀьарадн Ӏалашдара форагача тоорах [illegible] пайда [illegible] дьож районе [illegible] хьайбаш лелаьдераш.

Баццха - дика доагӀьар да [illegible] веж. Соахкарчуд шоззеш [illegible] дуккагӀа [illegible] из районе бов- [illegible] хьагӀа кийчьйа.

ХӀена а гӀожа доагӀьар Ӏалаш- [illegible] Буц дьакха негаргӀола кос Ӏоттабил- да моттиг [illegible] лоеман босешкех пайда ца эцаш.

[illegible] эггара дикагӀа [illegible] Каро- ва цӀерагӀча (председатель Хадра- [illegible]), [illegible] цӀе- рагӀча (председатель [illegible] Махьмад), [illegible] (председатель Зялмахано Салы- [illegible]) колхозашка.

[illegible] дика кхетам [illegible] коммунист Ильясов Мухьмад председатель волча Х. Нурадило цӀерагӀна колхозе [illegible]

Цу колхозе [illegible]

[illegible]

ЦА ДЕШАШ МА ӀЕЛАШ

«Сельские зори» цхьача журнала [illegible] сентябрьски номер ке- [illegible] арайоаллаш. Журнал дийшачоа Ӏалмадой, практикий пайдане [illegible] хоротга.

[illegible]

Иштта журнале тӀа а «ДоагӀа- ра [illegible] яда рубрика. Цунна [illegible] «ДоагӀьара бале [illegible]», яда, кхийола статьяш.

[illegible]

Кхаш [illegible] терцам Ӏіно- аргӀолаш а «Шекара свеклара — прогрессивни технологи» яхача рубрикана кӀелдара статьяш, къаьстта а «Лаккхеча агротехника чотах», «ХӀара гекцера бекхтоккха- ме ба» яхел кхьийолла статьяш.

«Садовые зори» [illegible] журнала да [illegible] номер тӀа духхе а Юрта бовхама производства тайп- тайпара доакьоех яхаль дика ду- [illegible] бола статьяш. Цудухье шоглау массанна а журнала [illegible] дешта.

С. ЧЕРНОНИЙ.

Киргизски ССР, Московска рай- она «Красный пахарь» яхача кол- хозе диспетчерски служба болх бе йоласиннй. Хадданза фермашкеи бригадашкеи бувзам доаттаберо торо хулийт техника бахьанца хан- [illegible] информаци хьаьца, дук- [illegible] производства [illegible] [illegible] дӀадаккхаре де дезар да.

Сурта тӀа: диспетчерснйа [illegible] ратор Радживова Мария.

В. Уманова сурт.

ТАСС фотохроника.

1972 ШЕРА 1 ОКТЯБРЬ ТӀАКХОАЧАШ РЕСПУБЛИКА БОАХАМАША ВӀАЬСТИ ЮВЧА КУЛЬТУРАЙ ФУ КИЙЧДАРАХ ЙОЛА СВОДКА

[illegible]	Районаш	Плен кхоачашдар процентехь				
		[illegible]	[illegible]	цу дакъе классех да		
				I	II	III
1.	Ньсарец	94	88	65	—	10
2.	Надтеречни	73	44	33	11	—
3.	Грозненски	58	48	38	6	6
4.	Ачхой-Мартана	67	40	35	15	—
5.	Шелковской	53	29	21	8	—
6.	Наурски	67	30	12	12	9
7.	Урус-Мартана	19	15	7	8	—
8.	МагӀалбика	28	11	5	—	6
9.	Ножай-Юрта	73	5	5	—	—
10.	Шаьла	15	10	4	6	—
11.	Гудермеса	16	10	1	8	1
12.	Сунженска	45	10	—	2	8
13.	Ведана	0	—	—	—	—
14.	Советски	0	—	—	—	—
	Республике гӀолла	46	[illegible]	16	6	6
	Цу дакъе совхозаш:					
1.	«Садовод» треста	43	[illegible]	[illegible]	9	7
2.	«Грозненско объединение»	90	45	[illegible]	22	—
3.	Совхозийн объединение	40	30	20	6	4
4.	«Скотопром» объединение	27	15	10	0	0
5.	Юрта бовхама Министерства колхозашка	46	23	10	6	6
6.	«Консерваплодоовощ»	0	—	—	—	—

ДЕГО САТЕМ ЛЕХАЦ

Комсий тахьаьнта юкъе гӀолла [illegible]. Болх [illegible] кӀаьдьешна- [illegible] а цул юьхьаргаш уӀара безаме [illegible] дӀадалазза дер. Цун бе доаллаш комсой дизза [illegible]. Хьадача хьувкъамо дог хьестеш [illegible] хугӀьар-ия из.

— Из й-яд из, Юркова Надеж- да Нифодьевна, [illegible] бовхаме ди- кагӀболча болхлоех цаӀ, механи- зерка, — боккхача безамца [illegible] [illegible] «Червленский» кол- хоза комсашта вожа агрономе Жучкин Александр Андреевича.

Комсаш яхь-езача дӀадахь [illegible] а оца цхьа болх бе дӀахьтта Юр- кова Надежда. Се малав, [illegible] [illegible] хьалл дола [illegible] Кадий делар хун хулгаш. [illegible] бора бохх. Цхьабакъда боца те- кар комсех кулг, [illegible] [illegible]. Цо болх [illegible] бу бӀаргидайначо из кховзткъара [illegible].

[illegible] Цхьабакъда, [illegible]

[illegible] а оцаагӀбьар. ЦӀе- [illegible] Надежда Ни- фодьевна а. Шай дикагӀола [illegible] дӀадо- ле гӀулахх [illegible] Юркова Надежда Нифодьевна.

Боккха ба цун нахацара безам а. [illegible] 32 цу хьал- ха «Червленский» колхозе [illegible] Юркова. Безам, [illegible] Цудухьа безаме [illegible] из коллектива. Хьалхар- [illegible] Юркова.

Иштта из гуш, [illegible] а, къаьстта а нахаца та хоаши ор- ганизаторски талант йолаш [illegible] Цудухьа дукха [illegible] юкъайола- [illegible] Надежда Нифодьевна.

Наьха хьайх [illegible] тешам бо- [illegible] Юркова [illegible] Юххьанца [illegible] «Доала гӀулакхи цаӀ хила деза». [illegible]

балха кхьаьжуьлаш, специали- сташца дагаьлле, новкъостацка хьутте мера цхьаккха хӀама хьа- дацар. ХӀаравар ший декхарех вӀа в кхетавеш хьалла хьадехар.

[illegible]

В. УМАНЦЕВ.

АЛХХА ХЬЕХАРХО

СБОРНАЯ Александра Ни- колаевнас [illegible], профески малагӀа а [illegible] шай- не дахча хеттира, жоп делар:

— Хьехархо а, алхха хьехархо...

— «Алхха хьехархо». Сел етте не хила а мег — хьехархо хилар. Боккъонна йола хьехархо а [illegible] «Са хиннар яр [illegible] хьехархо» [illegible] дешархоша [illegible] хьехархо. Къахьташ шухьийтеш, дагабуьлаш йола хьехархо.

Иззамо бокъонна [illegible] а А. Н. Сборная. Нохч-ГӀалгӀай АССР заслуженни хьехархо.

Цхьабакъда, цӀаьхе [illegible] из ишта...

36 шу хьалхагӀа [illegible] [illegible]

[illegible]

Кхаьрдоа [illegible] районе орга- низацешкара, учреждешкара [illegible]. Ухх сурта тӀа [illegible] ХьаркӀаш хьахоржий болх [illegible].

М. Зангиева уезсурт сурт.

ИЛЛАРАШ ТЕХДОАХАРАШЦА ЛЕРА КЪОВСАШ

ЦАР МАШИНА ЛЕХКА БОКЪО ЯЦ

[illegible] ГАИ болхлочь. Дукхьан дӀадахенча шера [illegible] 2500 шофер. [illegible]

ГАН [illegible]

[illegible]

Корта бахханца а [illegible] водитель. Сафонова [illegible]

[illegible] № 1737 [illegible]

ХӀана [illegible]

Корда [illegible] [illegible] 2 шерага кхаччалца йолча [illegible] Цхьа юкъе ба Сунжен- ски районера Мельжадсид, «Гроз- нефть» автобазера Морев, [illegible] Правана дӀахьда ца бу- тем 30 сом штраф тарда [illegible].

[illegible]

А. [illegible]

ГАИ болхло.

[illegible] Ленинградски, Новго- родски, Витебски областий орга- низацешкеи предприятешкеи [illegible] [illegible] 1972 шера октябре [illegible] Дружкоен- ски [illegible] Пред- приятие [illegible] 26 [illegible]

[illegible] 7 [illegible] ХӀана предприятие [illegible]

Царна доглагӀа [illegible] 150 миллион [illegible].

СУРТА ТӀА: [illegible] комсомолка Пасту- хова Светлана.

Л. САМСОНОВА сурт.

ТАСС фотохроника.

КХАЛНАЬХА ХОЗАЛА МАСТЕР

Эттара дехаргIа товзал малагIа хет хьона?

— Парикмахерлий, — аьлла жоп делла Халухоева Халимас.

Из шайна ниттта ца хеташ а дар.

1960 шера «Локон» яхчу салоне кхалнаьха парикмахерх говзал Iомае ученицала балха йоьда Халима. Шийтта шера болх беш хиннай из маIача аьхха тIехьайн гIа дуьхаду бархьаш тегача втелье. шуй белха дика говзанч а волаш.

ТIекхха шуй болх цIаьхха хувнар фу бахьан долаш да? — аьна хаттар отта а тарлу. Къоначча гIалгIай кхалсаго ше цхьан детанга лу хаттара жоп — безам.

Цунна е па ховш цхьакха «операция» яц. Басар, керта чеш дIаняйслар, химически завивка яр — массагIа я уж!

Из тахан да.

ХIаьта кхо шу хьалха? Цу говзалах хIама хацар, бакъда, белабеппача балхацо безам-м бар.

ХIара сагIа шуй тайпара керта чеш, юхь е. Цун лоархIам беш прическа фасон лаха ха еза. ВорхI бетта ше ученица волаш Халима из говзал шараерзаеш а хилар. Къахьегарца чIоагIа сакъердалуш, шуй уйла цунна тIа бохийташ яр Халима. Халимайна мотта кхаж сиз хьает оагIон-ара сорига къайлехаш йоаш беа дика говзанч Елена Ася. Цо Iомайнр из басар де, вай а шуй доадаш а басарий рецепташ хийчье. ТIехьардо хала дар. хIана аьнча, дIара басар кийчдара шуй ха еш, из кIезиг а тукхалайтача басар найдена хилац, безам бола бос ийслац. Иштта белха эсертбола дика вамалаш, къайлехаш Iомайир Халухоева Халимас мастергара. ХIана кхоалагIа шу да из шо кхьотта болх беш йоли.

ШIоккха а дукха хилац дIачувахьача летта оагIооаьхье дерга кхоалагIа гIанд — Халимей белха моттиг.

Шоатта да. Цупах дохка къастта ала дола. Цу дийнахь Халима йолча дукхьал йускалаш уж. Из цар бокъо йолаш да да. Цу дийнахь Халима ше а хул къаьстта белгала, безама алаеша. Баркал, баркал, баркал — [illegible] хьее хьенйтара шуй сорига-тайза дIалуш йолча гIалгIай кхалсага Халухоева Халимайна ца даш ца балаш цаI дIайодан.

Р. ЯНДИЕВА.

[illegible] фабрика чуйоагIа № 4 йола ателье бакъда декхе хьаьнтена кхоачашдеча предприятеша юкъе дикагIъар я.

СССР-в Нохч-ГIалгIайчен автономен 50 шу дизара сайна дерзача социалистически яхье ц[illegible] дерзйа йолаш хьейоагIа ателье коллектива. 20 сентябре кхоачашъяь бертталйнача коллектива шо бетта план. Плана совгIа 1300 сома мах бола продукци арайийцар [illegible].

ХIанаш тегаршата шукъе лерхана яхье хьаьхаи дехкко Магомадова Розас. Шуй белха нормаш 130 — 130 процент кхоачашъю цо.

К. Плиева сурт.

КИЙЧЪЯЬЯХА КУЛЬТУРА УЧРЕЖДЕНЕШ

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДЕРГДА

Культура учрежденеш Iаи замалахь болх бергболаш кийчъяр массеие а юкъара декхар да.

Дукхача партийни комсомольски организацеш, юртий Советий исполкомаша, совхозийн колхозийн кулгалхоша из йоагIа йовхо ю цу лоархIамерча гIуллакха.

МагIалбика районе болх беш 26 культура учреждени я — 12 библиотекея, 16 клубек, культура ЦIаи. Царех хIанзале ремонт яь 15 библиотека я. Ухд дехошка чакхьэргIолаш я Пседахерча библиотека ремонт я.

Дика тоаль яьннай района 16 клуби культура ЦIаи. ХIаьта Советское яхача юртарча клубе ремонт чакхйоалаш латте Пседахерча районии культура ЦIагIа из хIинз мара дIайоланьяц. Йоккха ремонт а ии цунна эшаш яр. Деррига де дезар — кIира тохара басар хьеккхера. Из гIулакх гаьнна даьккхар культура ЦIенна директор Солтукиев СалаIудина. Культура отдела дикка хьалха ца даьккхача шуй балха оарцагIволаш вац ков. Солтукиев.

Бакъда, кхыча тайпара да гIулакх СовгIанча. «Ингушский» яхача совхозей юрта Совета исполкомен ховкъостала йоккха ремонт яь цигарча клуба (заведующи Кооигов Умат-Гери). Укхаза верда белаб тхов, ий техад, хьалй санитария узел, клубе говаьцо карт яь, гамаш егIай. Дика тороаш хургья юртарча къахьегакхой шоай клуба салаIа.

Цу тайпара шоай клубаш дика тоаьй Вознесенская яхача станице, Новий Редант яхача юрта, № 4 йолча совхоза, иштта кхечахьа.

Района еррича культура учрежденешка доагор IалашдаьI.

СССР-и Нохч - ГIалгIайчен автономах дьаь 50 шу дузача шера тIайийча, лакха социалистически декхараш диза кхоачашдергда МагIалбика района культура болхлоша.

К. ЗЫСКУНОВА,
МагIалбика района культура отдела заведующи.

ГIУЛАКХ ТОХАВАЛА ВЕЗАШ ДА

КультпросветучреждененIаш Iаи кийчъяр лоархIамен бехктокхаме гIуллакх да. ХIана аьнча шуй хайнахье ремонтан балхаш чакхдаьхача, тIаьла доагор Iалашдича дикка вIаштIехьбакхка йиш я культпросвет - массова болх а.

Надтеречни района культура отдело кулгаллеш 28 клуби, культура ЦIаи, библиотекеи я. Царех 23 хIанзале дика тоаль яьннай. Юхе йиса пхиъ хьоайича са дукха безам ба балха юкъе ийслучча халонех лаьца. Тхона эггара хагIдар да учрежденеш ремонташ ергйола подрядни организаци лакар. Стройматериалаш яц йахаш юхабуза подрядчикаш. Иштта культура учрежденеш Iаи кийчъяра пхьакхха тайпара сагота яц цхьайола юрта Советашен боаххаммий кулгалхойи.

— Клуб йовцаш а гIайгIа е цхьа дукха гIуллакхаш да тха. — аьл цар.

Шоай декхар кхоачашде сигац «Новогорский», «Надтеречний» яхача совхозий кулгалхой. Дукхьал цар бехкагIа гаьна аьннай Минеральное, Мекен-Юрт яхача юрташкарчен Калаус, Кохйна хуторашкарчен клубашта ремонт елга. Хьашцога вай «Новогорский» совхоза культура ЦIа. Хала да цох юртаоа культура кхуаоч бе аьнна ела, хий чакхдуьлаш ба тхов. хуьнеш дева яй... Йоча да цу культура ЦIенна дебат. Дерригга ахийн зIадахар заведующи волча З. Сатаева ремонта хьахийцача ехьа эзаш йола стройматериалаш ахэ ца йоташ.

— Цхьа ирлакх, дьаь хьастам бац складе. — аьлар цунга совхоза кулгалхоша.

Культура ЦIа совхоза болхлоцта, юрта бехача бераргача хьаха эшаш дале а цу гIулакха оарцагIа йолаш Гвардейски юрта Совет а ях.

Гвардейски яхача юртарча культура ЦIа совна Iаи кийчдеза да Надтеречни районни культура ЦIа а. Укхаза а шуй чухкули тхов бе. хуьнеш дева сигне тIара яй да. «Надтеречный» яхача винсовхоза баланса да из культура ЦIа. — Фу да йиш е са, совхоза директор В. Асламанов ремонт яза дукхьал хьича. — йоа районни культура ЦIен директора К. Дзугаева я.

Дукха ха йисанз Iа кьатIакхачча. Дика тохавелча сихха чакхдаьха йиш я ремонтан балхаш.

М. ТАРАМОВА.
Надтеречни района культура отдела инспектор.

ФУТБОЛ

ДIадахача шоатта дийнахь С. Орджоникидзе шIерагIча стадионе СССР-футбольни чемпионата шоллагIча группа ергIенарча туре грозненски «Терек» лаьзар Владимирерча «Мотор» яхача командаца.

4-ча зоне лидераш бола вай футболисташ атта шиъ очко ахка дага бар. Цхьабакъда, владимирпаша майра [illegible] хьовача контратакаша йодийир уж владаш. Хьалхара тайм чакхъелалца тактически сурт доаш, дуьне тIалаташ волаш дар шуй футболистий ловзар.

ХIаьта шоллагIа тайм дIайолалар «Терека» атакашца. Массехказа бурган чутоха тово хилар грозненций. Цхьабакъда, шозза штангагIа кхийттар Е. Толстова теха бурган, шкъа вз хьалхацар къавший вратаря. 0:0 йола счет хувилургьи моттача хана А Михеева говза техар пенальти.

Иштта счет 1:0 йолаш котбаьлар вай футболисташ.

М. САЛМАНОВ.

ШАХМАТАШ

Городской шахматни клубе Грозни шахматаш хьалхара моттиг якхорах йолча чемпионате 7 турах лайзаб спортсменаш.

Ялх тур чакхъяьнначул тIехьагIа кхьэарах хьалхе аьлар 5,5 очко яьнкха хьона Гашин. ВорхIагIча туре лидераш шоайна вIашагIкаийттар. Цьвакхе нот ца воалаш лайзар Гашин Горданов. ХIаьта Малкумшина эшавр Кашлев.

ХIинз хьалхарча моттиге бе 6 очко йола Гашин Малкумшин.

Чемпионат чакхъергье 12-ча октябре.

Х. ВЕДЗИЖЕВ.

Доазол дехьара

«Парламентски пат» дIайолаенай

Германе Федеративни Республике дIайолаенный укхаза мел болча политически эмбоахарашта хетачох мехка истори хьадолаелча деяз эттара чIоагIагIа йола хоржамий кампани.

«Парламентски пат» — СДПГ-еи СВДП-еи массехк депутат христиански демократий дагеогIайна валар бахьан долаш йода дене коалици оппозици голосаш шьхьатарра нийсьлаларах тешама хьакъехьара дози бундестаге оттадаийна вакъинавах В. Брандт. ХIаьта а парламенте ше эшаргволга шийца довшие а даьд из из бундестаг хилал хьалха дIахецарем ергIагIа доаца хоржамаш доран конституци оттабаь ийкъ хьабеллар дукъа.

Бундестаге еча голосованех дургдар хьалхагIе а хоиш хинадале а, хьийметтал бонкски къоаронта а дагадагIаш сел чIоагIа хинна дебаташ. ЯлхаалагIа хержача бундестага тIехьарча заседанех хоржамий кампане эттара хьалхара тIом хилар. Цхьабакъда, хоржамашта хьалхарча къовсама [illegible] юкхьаццара рагий очкошка диалача коалици толаш чакхъьлар. Массанена хетачох, оппозиции лидерашна тактически ледаоле кхийтаб «байдиараш» (шоай харжархошта ца ловшиелье а ХДС-ХСС гIаналаш тIа хайшаа социал-демократаш) цхьакъена, тIехьа шоллагIа волаш бундестага трибуна тIа буаьлийтарца. Царех цхьаннена, «социал-демократ волчара социалист хила шуй безаш бовцандахь» ХСС-агахьа ваьнача социал-демократа Мюллера Iоттар а еш. Коалице берригга депутаташ цхьатарра белле а беш, кандидера белгалдаьккхар, ше пешвоахкаш хIама да бокъонца вола социал-демократ Шурвуси дагаре мара хила йиш ца хилар... аьнна.

Цхьабакъда, чакхъьяйначе дебатий керттера лоархIам чакхш еоадларахь парламентски къовсамех латташ бац. ДIадахача кхоагIа белгальяр ФРГ политически партей хоржамашта хьалхара тактика.

ХДС-ХСС — из я йоккхача малхбузенгермански капитала удаьги политически отряд. по «закона порядка, стабильноста» йоэиешкара наступлени ю ковланеш дукхала, «социалистически реформаш» хургье ихаш харжамхой ххера а беш. Малхбузенгермански обыватель узапраккха гIерт из, еэача «рыночни экономикана», предприниматели хьашташта хIама тохар хе ахаш юоц социал-демократаша йIьадача хама оттаяь тохла цхьоап довлаш йола планаш. Миллионаш йолча кагийча лавочникашта, кхьехкагIа, ремесленникашта — махара йиIаша дилланча къахьегамхоштен пшикологега дилала дакъгадкаро юкъа йIахага бац цу тайпарча аргументаш воздействи еш бола пах. Уж нах — консерватории оппозиции хоржама безар.

Цхьабакъда, лоархIамашта юкъара дIахоссе йиш йоацаш факт я, социал-демократаш хIана болхлой классаш, интеллигенцех, депа багIача кагирхоех дукхагIчар тешам беша хилар. Дукха хо йоаппаш хийнача ФРГ керттерча профсоюзий съездо хьахьекнахох, къахьегамхой тIа-тIа чIоагIагIа гIетта баьинаб къайле доход «маьхах бола бераштa найдана йолча оагIорахье» юха ехьийтар дукхе. Мича бесса дале а, дебачаш йолча хана канцлера Брандта маька дешаш чIоагIа белгалдоладаш да: тахан ФРГ — «декха сатоттагIа йола проблемаш къасталургьяр центр—аьрдахье латта правительство мара дар». Белгалйоакаш а парламентски йоалача метоладаша оппозиции парламентски дукхагIабаярр кагаб[illegible] хилларах из. президенто. оттадаь тешам болабарах пола доц ФРГ-е бахача бербагача махага миссел парламентата аьйнадац кхаш [illegible] заявлени.

Шуй тайпара ялх долаш я СВДП — коалицига гIоллара се хилал — демократий партиер. Из партии хьалхоа буржуазни хархоех «селханарчи [illegible] политикаш» хиларах тарра христиански демократаш Iездала хоттеттар ца ловш бараша. ПаргIатача демократий аьрлехьарча тIеьено кер гIоттолга ю радикальни уйлаш йолча интеллигенцин кагархойи тоьаа йоккхача группа оагIув хьаллавера. Рейна политически гIозарашта хетачох, 19 ноябре хоржамашка дикка дукхагIа голосаш яха йиш йолаш бе паргIата демократаш. ХIаьта СВДП кулгалхоша, масала, хьакхайкадаьд, хоржамаш миича бесса чакхдоале а СДПГ-ешоа гIулакхаш дIахо леладар мара хила тайпа ийкь бIаргагац шоашта, аьнна.

Хоржамий кампане керттерадош, кхьдарчш мел лоархIаме дале а, правительства арахьара политика я. Цудухьа цхьа бахьан доацаш дац канцлера В. Брандта, бундестаге ше къамиьл деш, нагахьа санна кабинето доал деш хьаккхача хана хьиметтел Московски Варшавски договорашта Берлинах йолча йиъ оагIорахьарча соглашеиен кулгаш яздир мара хьы даь хIама ца хилча, тIаккха а коалице политически баланс ниво йоаццаш толашагIа хургьар хьиха белгалдаккхар.

Укхаза, ФРГ хIара декна дукхагIа лог теш. советско-германски гIулакхаш вIахо дегIаккхулларен чIоагIдарен новкъе гIолла доаха логгIанаш гIанаш массе тайпарча бахача яхье викалаша чIоагIа дика хеташ тIаьцаш хилларах. Цхьацца экономически технически гIулакхаш леладара къакъехьарча соглашенеш кулгаш яздар. советски экспортни организацешта моттигерча фирмаштен юкъе керда гIулакхаш леладара вIаштIехьбаьккха барт — малхбузенгермански общественноста теркама юкъмоттиге.

Бахача нахах дукхагIчар хьалоацаш я шинна а германски пачхьалкхенна юкъера гIулакхаш дунен халкъашта юкъерча права парда тIа тоедара тIаерзавь политика а еррига Европа юкъера совешаш гIульвах долча деша Брандта — Шееля кабинета конструктивни позици а.

Хоржамашта хьалхарча къовсама юкъебахаб малхбузенгермански коммунисташ а — ФРГ болхлой класса авангард. Хоржамий еррига окружашка кандидаташ оттабеш йолча ГКП-ее хоржамашта хьалхарча шуй программа тIа белгалдоакх йоагIа а деяз сатота хьаэттача «ФРГ социальни реформий керттера чулоацам, эгара хьалха. — пайдах тоьаа йоккха дакъа йоккхача капиталатара хьдаккхара тера Iоадарга дIахьийта рузкъа дикка кIезигла. Цу пхьан хана ГКП президиумо белгалдоаккх, коммунистий партиш дIахо а къахьегамхой хьалхара яхкра, мааи, европейски кхерамзаи Iелаштьора тIеерзаш СДПГ-ен СВДП-ен йоалагIа аннщатива дIахо а хьалаеца дага йолар.

Н. ПОРТУГАЛОВ,
АПН соб. корр.

Бонн.

Шахтераша къовсам сацийтац

Шахтерий йоккха котало яьна шу сана Англе болхлой болама историе юкъегIоргаш 1972 шу. Дукха ха йовццаш толама чакхъяьнна забастовка къаьстта бокхача лоархIамера событи яр миттер меккача къахьегамхой йолагIча кхача отрадачул дукхагIа. хетаргахье, англиски горняки сатоха дийза хиларах я.

Алапе таблица тIарча хьалвацча моттигера алхайтталагIчунга кхоачаш юха чукарчар уж. Горняки алапа ма дарра аьлча 20 шу хьалхагIа ше хинар морг дар. хIана аьлча вахарга бола мах боарам бовццаш чIоагIа, лаккхеннабар. Укх тIехьарча шерашка Iаьдалашкахьара шахтерашта тIа ца оттаеш провокацеш а цанна ца беш бокам в мича бар. ШоаттъилагIа шераш чакхдоалаш найконализаци яхе горнорудни промышленноста. Компенсаци а льохIа шахтай хьашта Iаьдальмате дукха ехна долар. ХIаьта совхке правительства юха я частни компанешта дIакафа елар эттара дукхагIа пайда луш йола шахташ.

Дукхха шераш ха Англе кIоов промышленносте къахьа къемат доалла. Из дакъе геттара кочи хьал тIа оттадеш тешдаьа правительства. Англе экета духъыоча керттера хьест хIана а тIехьа кIоов бале а.

Вахарга бола мах лакхбаларах кхы дIахо ла йиш йоацача кхачад шахтерашкоа хьал. Миска вахар да цар дар. дукхача шерашка отпуске а баха шоаштa сапаIа дийш йолаш бац уж. Ниэттьа шоаша дий хIама Iалашдар дукхьа шоаттен кIирани зийнахь бола бакъа на боалаш бе шахтера дукхха бараш. ХIаьта хадданче пароа тIалатташ пхьаккха бале а бе — болх бовццаш бисара кхерам.

Дукха ха йовшкш массехк шахта шийсьдар со. Царна юкъе яр дараа йоаш а. хIанзача оборудованеш кийчъьараш, масала, Биверкотсе, къаьнабъаараш, тора ца еш йисараш а яр. Тайптайпара лазарш хул шахтерашта, хIана аьлча даим хила бовди уж. Iалаьмате дукха ба скальнехоа жеевийоса яза лазараш долаш бараш. Укхаза столовеш иштел. шахтерага дIайха чаь пала мала йиш хургйолаш буфеташ а яц. Бокхаьша а е сайкка йиш йовццаш дош латтача, цу тора а шайне шоай яьхйе кхачинг бага кхахна безаш хуа нах. Цхьанкха тайпа, кхерамалаш техника йоацаш я.

Дукха ха йовццаш забастовка еш шахтерашкахьа озабезам беш яр Англера еррига профсоюзаш. Правительства шерра пропаганда ениицехьа а, бахача нахе тела электроэнерги юкъ-юкъе сецаешие а, меххарча общественноста дийъ дааьхех кхо лакъа забастовка ерашкахьа дар. Царна солидарность яр дуккхача мехкашкарча къахьегамхой а.

Цхьабакъда, Англе вахарга бола мах сов сиха айлар хиларах. хьиметтел эттара тIехьара забастовка хинначул тIехьагIа юха а чIоагIа лаккхенинад хIамай мах.

Дукха ха йовццаш гучадаьлар, массехк шахта укх гергарче хилла дIакъоала безам болаш премьер - министр Хет хилар. хьалбаккха йиш йолаш Iалаьмате дукха кIоо пао цу бовллашехьа а. Цун бахьан — кIоо боахараш кхерабе гIертилга мара хьм хIама дац. Алапи лестIадаьккхара хьакъехьа еш переговорий кхьехкий рагий премьер - министра лоаче тайнапа мара хуот из хиларца шахтераш барта бахкийта лоаее правительствайна.

Беатрис ХАММЕРИНГ,
англиски журналистка.

Лондон.

(АПН).

ДРВ СУВЕРЕНИТЕТА ЯЬ КIИЙЛЕ

ХАНОЙ, 7 октябрь. (ТАСС). ДРВ Пачхьалкхен бакхо кепатехха араьйккхай ДРВ фальшиви банковски билеташ арахецаран къамбаседа Вьетнама дIадоржадарах США бехке еш йола заявлени.

Укх шера апрель бетта хилие. йолх заявлене тIа, ДРВ городашта нах бехача пункташта бомбаш чуетт американски авиаце суйтаеш хи тIара гIирсаш, школаш, больницаш йоаш а еш. Вьетнамски халкъа дукъала хIана керда зулам дира Вашингтоно фальшиви банковски билетани арахецарах Вьетнама Демократически Республика территоре тIа уж дIадоржадеш. Фальшиви билеташ арахецарах ДРВ уш дIадоржадарах лерхIар фуд, аьлча, мехка финансаш бухьаха, республике ахчо бовха гIон экономически вахарон толхаде а хIаьта иштта вьетнамски халкъа дукъалара психологически тIом чIоагIбе а гIертача да.

ДРВ Пачхьалкхен бакхо дIакхайкаду, США-е лелаеча гIуллакхаш ДРВ суверенитет талхаеш, дунен халкъашта юкъера бакъо гучаьа Iоэвехкаш хилар.

1965 ШЕРАРА 3 ПРОЦЕНТИН ЧУРА КХАЖ БОАГIА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ЗАЕМ

[illegible] шера 30 сентябре гор. Ленинграда [illegible] ахчац кхаж [illegible] [illegible] тираж [illegible].

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

[illegible]

Серия №	Облигация №	[illegible]	Серия №	Облигация №	[illegible]	Серия №	Облигация №	[illegible]
100825	38*)	500	138262	03*)	500	168978	01*)	500
100724	49*)	500	138012	06*)	1000	170336	17*)	1000
[illegible]	1—50	40	[illegible]	16*)	500	170530	1—50	40
102577	22*)	500	138025	36*)	500	170854	1—50	100
103483	34*)	500	139420	1—50	40	171061	06*)	500
104438	[illegible]	500	139489	29*)	500	172122	20*)	500
104738	38*)	1000	140472	1—50	40	172935	33*)	500
105424	31*)	500	141063	09*)	500	173309	1—50	40
107264	21*)	500	141354	25*)	500	174109	33*)	500
107530	1—50	100	142098	34*)	500	174206	19*)	1000
108058	1—50	40	142294	26*)	500	174682	50*)	500
108798	44*)	500	144774	1—50	40	175015	13*)	500
109719	1—50	40	144968	06*)	500	175387	47*)	500
110915	1—50	100	144892	1—50	100	176959	29*)	500
111130	38*)	500	145306	1—50	40	177302	11*)	2500
111200	30*)	500	145864	49*)	1000	178111	22*)	500
111527	50*)	500	146266	34*)	500	179803	31*)	500
112110	1—50	40	146363	40*)	5000	181355	1—50	40
113480	47*)	500	146535	08*)	500	181700	09*)	500
114328	1—50	40	146874	07*)	1000	182000	38*)	500
114634	19*)	500	147809	1—50	40	182433	1—50	40
115453	09*)	500	149285	43*)	500	183681	33*)	500
116806	05*)	500	149642	10*)	1000	183356	43*)	500
116786	1—50	40	150311	20*)	500	183382	1—50	40
118086	30*)	500	151086	06*)	500	184253	35*)	500
118918	08*)	500	151358	1—50	100	184390	1—50	40
119085	01*)	500	151739	46*)	500	184413	19*)	500
119870	39*)	500	152185	1—50	40	184464	43*)	500
119856	13*)	500	153174	14*)	1000	184656	1—50	40
120097	18*)	500	153739	1—50	40	185414	1—50	40
120358	22*)	500	154369	26*)	500	185436	1—50	100
120483	39*)	1000	154479	38*)	500	185466	06*)	1000
121087	48*)	500	154944	47*)	500	185582	1—50	40
121889	1—50	40	155001	23*)	500	185877	15*)	1000
122021	18*)	1000	155360	31*)	500	186818	1—50	40
123512	07*)	1000	155447	31*)	500	186840	32*)	1000
123541	16*)	500	155641	11*)	500	186861	1—50	100
124358	1—50	40	156232	50*)	500	187065	44*)	1000
125549	1—50	100	157125	49*)	500	187580	49*)	500
126309	38*)	1000	157855	10*)	1000	188153	05*)	500
126514	01*)	500	158319	44*)	500	189275	27*)	500
127410	37*)	500	158905	1—50	40	191252	1—50	100
127412	1—50	40	159283	14*)	500	191602	23*)	500
128756	17*)	500	159894	1—50	40	191627	44*)	1000
128880	19*)	500	160854	34*)	500	191799	1—50	40
129311	05*)	2500	162002	49*)	500	192144	45*)	500
129343	1—50	100	162101	1—50	100	193469	45*)	1000
129752	05*)	500	163116	09*)	500	194632	48*)	500
130216	49*)	500	165776	1—50	40	195153	30*)	500
130398	1—50	40	165263	12*)	1000	195495	32*)	500
130669	15*)	500	165472	44*)	500	196625	1—50	40
130858	07*)	500	165806	21*)	500	196169	12*)	500
131030	16*)	500	166074	1—50	40	196537	08*)	500
132113	34*)	1000	166238	39*)	500	196738	1—50	40
132150	1—50	100	166514	40*)	500	197357	1—50	40
133582	37*)	500	166776	16*)	500	197781	35*)	500
133597	29*)	500	167092	1—50	100	198089	49*)	500
133701	32*)	500	167136	44*)	500	198368	1—50	100
135373	37*)	500	167166	32*)	1000	199162	33*)	500
136021	1—50	40	167694	40*)	500	199196	20*)	500
136007	33*)	5000	168006	27*)	2500	199497	23*)	500
136100	1—50	100	168377	36*)	500	199459	36*)	500
136216	45*)	500	168637	1—50	40			

*) Цу серед йолча вокх 49 номерах хIарана 40 сома кхаж баьнаб.

Таблица тIа хьаяьийкхаб техаь сома мехьа йолча облигаци бахь кхаж. Iттт сома мехьа йолча облигацех бохача кхажех ах лу.

Бохача кхажа юкъебиньаб кхаж бохачь облигаце шуй мах.

Нохч - ГIалгIай АССР гострудсберкассий Управлени.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Газет [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ТЕЛЕВИДЕНИ

10 октябрь.

9.00 — Передачай программа. 9.30 — Кердаьдераш. 9.40 — Дешаршта. «Костер». 10.15 — Къоначча Богачека и гIайгIа» яха художественни фильм. 11.40 — Пятилетка 2-гIа шу. 12.13 — Весела телевидени. «Мала хьенча мехка ваддж яха телевизионни музыкальни фильм. 12.45 — Телевизионни документальни фильмай программа. 17.[illegible] — Юртара йолаш сихдевша ха. 17.[illegible] — Передачай программа. 17.30 — СССР-а халкъа йоалаш. 2-гIа передача. (Географех бола дешара передача). 18.[illegible] — Передачай программа. 18.[illegible] — Юртара вакар (нохчий меттала). 18.30 — Музыкальни нарма. 18.40 — НохчгIалгIайчу гIалла. Информационни программа (оруси, гIалгIай меттала). 19.00 — Берашта йола мультфильм. 19.15 — Дунен халкъашта юкъера обзрейн (нохчий меттала). 19.30 — Концерт. 19.[illegible] — «НаIар тIа латта сага яй телевизионни художественни фильм. 2-гIа сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Дас Мухтар» яха телевизионни фильм. 22.[illegible] — Спортивни программа. 23.30 — Кердадераш. Передачай программа.

11 октябрь.

9.[illegible] — Передачай программа. 9.[illegible] — Кердадераш. 9.40 — Дешаршта. Эггара хьалхарча классевна кхьовмийто Тренирана «Орленок» яхача телестуди [illegible] [illegible]. 10.30 — Дешаршта. «Доктор Жучок яха вердна телевизионни спектакль. 11.40 — Юртара белхаш сихдевша ха. 11.[illegible] — Норский дневник» яхача документальни фильма премьере. 12.30 — Музыкальни календарь. 13.30 — [illegible] кхоалагIа хьалхар. 15.40 — Передачай программа. 15.45 — Горький болхлой класс [illegible] ва. 2-гIа передача. (Литературах бола дешара передача). 16.45 — Дешаршта. «Хьажлар лоаш берий турнире. 17.30 — Передачай программа. 17.35 — Спортивни хроника. 17.45 — Берашта йола мультфильм. 18.05 — «Боалой тIехьеяйь телевизионни журнал. 18.35 — Хоаам, реклама. 18.30 — [illegible] [illegible] Кхьбоезах ХIирий АССР. 19.00 — Нохч-гIалгIайчу гIалла информационни программа (оруси, нохчий меттала). 19.30 — «НаIар тIа латта сага яй телевизионни художественни фильм. 3-гIа сери. 20.30 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Вош бола телевидени. Хоккейх йола СССР Чемпионат. Ленина цIерагIйолча центральни стадионера трансляци. 21.00 — «Маша гIанкатаро яха художественни фильм. «Ким Йоаа Наташа» яха 2-гIа сери. 21.00 — Баскетболах йола Европе чемпионат. Кхачах. Советски Союз — Венгрия. Болгарера передача. 23.45 — Кердадераш. Передачай программа.

НОВКЪОСТИЙ!

Бола беча е производственни помещенешка а хIаьта иштта цхьай предприяте территоре тIа а газа хьаж хоаьта хиете из сахьате дIахайта из предприяте газа бовхама хьалхара жол дуи волуга, аварийни службега тоам бе 0-4 телефон а техе.

Предприяте газова боахама болхлойн аварийни служба бенталов дIахаъччалца йолча хана аратче соерче [illegible] дIадахьа кий хотIерш хьаллеела, помещенешкарен подвалашкарен не-Iераш, кораш дьаделла.

Гучахье цIера ала ма даьийта, гIале ма уяийта.

Халахе Нагахье санна газ хьаухача хана оаш шоай хашнахье ле дезар ца дой лелхамашки отравлени хила тарлулга.

«Грозгоргаз» трест.

ХАОТТАМ

Тахан республике гIолла Грозней хувцалуш, мохкаш а йолаш, къулбехьен районашка лоадаш йолчаш а йоацаш, бе беча оагIорахьа боарамагIа мух а хьакхаш ха хиле а фегоа температура республике гIолла 10—15, Грозне 13—18 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. Кхоана лаппаш хувцалуш мохкаш а йолаш, лоадаш йолчаш а йоацаш, къулбемалхбоалехьара боарамагIа мух а хьекаш ха хила а фегора температура бийсанна 2—7, денонна 12—17 градус йIовхал йолаш хила а тарлу. Метеостанци.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: 364051 г. Грозный-51, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-00; редактора зам. — 3-39-11; [illegible] секретара — 3-34-30; [illegible] [illegible] культура отделий — 3-61-00; промышленносте отдело — 3-42-30; [illegible] [illegible] отдело — 3-42-30; [illegible] [illegible] бухгалтере — 3-80-71.

«Грозненский рабочий» [illegible] [illegible] типографи. Романова проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: 364051, г. Грозный, ул. Ленина 11, (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря—3-34-30; отдела партийной жизни культуры — 3-61-00; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-30; отдела писем и бухгалтерии — 3-80-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Романова 7/84.

С-00873 Заказ № [illegible]